

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN
DOMENIUL GAZELOR NATURALE
Șoseaua Cotroceni nr.4, sector 6, București, România
Tel. 021-303.38.00 ÷ 03; Fax: 021-303.38.08; <http://www.anrgn.ro>;
Email: anrgn@anrgn.ro

A
N
R
G
N

RAPORT

**privind activitatea
Autorității Naționale
de Reglementare
în domeniul
Gazelor Naturale
în anul 2004**

CUPRINS

1. Cadrul juridic de organizare și funcționare
2. Competențe și atribuții ale ANRGN
3. Dezvoltare și consolidare instituțională
4. Raportul privind procesul de elaborare a reglementărilor ANRGN
5. Principalele activități desfășurate în cadrul ANRGN
  - 5.1. Continuarea procesului de liberalizare a pieței interne a gazelor naturale
  - 5.2. Implementarea metodologiei de calcul a prețurilor și a tarifelor reglementate
  - 5.3. Emiterea de reglementări comerciale și tehnice
  - 5.4. Acordarea de autorizații și licențe agenților economici în sectorul gazelor naturale
  - 5.5. Autorizarea personalului de specialitate din domeniul gazelor naturale
  - 5.6. Monitorizarea și controlul activității agenților economici autorizați și licențiați
  - 5.7. Protecția consumatorilor
  - 5.8. Consolidarea cooperării interne și internaționale
  - 5.9. Derularea programelor cu organisme și organizații internaționale
  - 5.10. Asigurarea suportului informatic și gestionarea bazei de date a ANRGN
  - 5.11. Participarea în cadrul politicilor și strategiilor sectoriale
  - 5.12. Implementarea sistemului de management al calității și mediului
6. Elemente de strategie a ANRGN pentru perioada 2005-2008
7. Remarci finale

1. Cadrul juridic de organizare și funcționare

Din anul 2000 și până în prezent au avut loc transformări profunde în configurația pieței și a sectorului de gaze naturale, situație în care cadrul general de reglementare - Ordonanța Guvernului nr. 60/2000 privind reglementarea activităților din sectorul gazelor naturale, aprobată prin Legea nr. 463/2001 și Ordonanța Guvernului nr. 41/2000 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale, aprobată prin Legea nr. 791/2001 - a rămas în urma acestor evoluții, circumstanțele reclamând inițierea unei reglementări unitare și, pe cale de consecință, abrogarea celor două ordonanțe.

Ca urmare a aspectelor sus menționate, la data de 28 iulie 2004 a fost aprobată de către Parlamentul României **Legea gazelor nr. 351/2004**, publicată ulterior în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679. Structurată pe 15 capitole și 120 de articole, legea reglementează, în principal: politica în domeniul gazelor naturale, organizarea, funcționarea, rolul și atribuțiile autorității de reglementare, autorizații, licențe și atestarea în sectorul gazelor naturale, accesul și refuzul accesului terților la sistemele din sectorul gazelor naturale, obligațiile de serviciu public și protecția consumatorilor, piața, prețurile și tarifele în sectorul gazelor naturale. Legea gazelor conferă noi valențe ANRGN, instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică, aflată în coordonarea primului-ministru. În acest nou context legislativ, misiunea autorității constă în elaborarea, aplicarea și monitorizarea respectării sistemului de reglementări obligatorii la nivel național, necesar pentru funcționarea sectorului și a pieței gazelor naturale în condiții de eficiență, siguranță, concurență, transparentă, tratament nediscriminatoriu al participanților la piața de gaze naturale și de protecție a consumatorilor și a mediului.

Independența decizională permite ANRGN să-și desfășoare activitatea în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat prin Decizia internă nr. 134/24.08.2004. Conducerea ANRGN este asigurată de un președinte și un vicepreședinte, numiți de către primul-ministru al României, pentru un mandat de 5 ani. Această abordare este de natură a consolida poziția ANRGN și de a asigura echidistanța acesteia față de celelalte instituții ale statului, precum și față de agenții economici reglementați. În exercitarea atribuțiilor sale, președintele emite ordine și decizii. Ordinele și deciziile cu caracter normativ se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, constituind legislația secundară în domeniu.

Potrivit art. 11 din lege, pentru activitățile de reglementare și în vederea obținerii unui spor de obiectivitate, se constituie un Comitet de Reglementare format din 5 membri – președinte, vicepreședinte și 3 membri din personalul ANRGN.

Comitetul de Reglementare este asistat de un Consiliu Consultativ format din 9 membri, numiți prin ordin al ministrului de resort. Rolul Consiliului

Consultativ constă în armonizarea intereselor agenților economici din sector cu cele ale consumatorilor de gaze naturale, evaluarea impactului pe care îl au reglementările ANRGN și propunerea de măsuri în vederea îmbunătățirii acestora.

2. Competențe și atribuții ale ANRGN

Competențele și atribuțiile ANRGN se regăsesc în cuprinsul Legii gazelor la art. 8, lit. a) – z):

- a) elaborează și propune spre aprobare Guvernului Regulamentul privind acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale;
- b) stabilește condițiile de valabilitate pentru autorizațiile și licențele acordate;
- c) elaborează și aprobă regulamentele pentru autorizarea și verificarea personalului și a agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în domeniul gazelor naturale și stabilește condițiile de valabilitate pentru autorizațiile acordate;
- d) elaborează și aprobă reglementări și norme tehnice la nivel național care stabilesc criteriile de siguranță tehnică, cerințele tehnice minime de proiectare, execuție și exploatare, necesare pentru funcționarea în condiții de eficiență și siguranță a obiectivelor din domeniul gazelor naturale;
- e) elaborează și propune spre aprobare Guvernului metodologia de emitere a atestatelor tehnice în sectorul gazelor naturale și participă, în condițiile legii, la activitatea de autorizare a laboratoarelor de analiză și încercări din domeniul gazelor naturale;
- f) participă la elaborarea și aplicarea regulamentelor pentru atestarea verificatorilor de proiecte;
- g) elaborează și aprobă regulamente pentru atestarea experților din domeniul gazelor naturale;
- h) elaborează și propune spre aprobare Guvernului regulamentele privind accesul terților la conductele din amonte, conductele de tranzit, la depozitele de înmagazinare, la sistemele de transport și de distribuție a gazelor naturale;
- i) elaborează, aprobă și aplică reglementări pentru organizarea și funcționarea pieței de gaze naturale, privind asigurarea continuității și siguranței alimentării cu gaze naturale a consumatorilor;
- j) asigură liberalizarea totală a pieței interne de gaze naturale;
- k) aprobă regulamentele de programare, funcționare și dispecerizare a SNT și a depozitelor de înmagazinare a gazelor naturale, la propunerea operatorilor din sector;
- l) elaborează, aprobă și aplică criterii și metode pentru aprobarea prețurilor și pentru stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale;
- m) elaborează și aprobă contractele-cadru pentru furnizarea gazelor naturale, contractele-cadru pentru prestarea serviciilor de înmagazinare, de transport și de distribuție, precum și contractele-cadru pentru activitățile conexe, desfășurate în baza unor tarife reglementate;

- n) elaborează, aprobă și urmărește aplicarea reglementărilor tehnice, comerciale, economice, operaționale, cu caracter obligatoriu, referitoare la parametrii de calitate ai serviciilor de transport, tranzit, înmagazinare, stocare, dispecerizare, distribuție și furnizare a gazelor naturale;
- o) avizează, în condițiile legii, clauzele și condițiile specifice din contractele de concesiune a bunurilor, activităților și serviciilor din sectorul gazelor naturale;
- p) monitorizează:
  - 1. piața internă de gaze naturale;
  - 2. respectarea reglementărilor privind organizarea și funcționarea pieței de gaze naturale;
  - 3. respectarea reglementărilor privind accesul la conductele din amonte, depozitele de înmagazinare și la sistemele de transport și de distribuție;
  - 4. respectarea criteriilor și a metodelor pentru aprobarea prețurilor și pentru stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale;
  - 5. aplicarea regulilor privind gestionarea și alocarea capacităților de interconectare, împreună cu autoritatea sau cu autoritățile de reglementare din statele cu care există interconectare;
  - 6. modul de rezolvare a problemei capacității supraaglomerate a SNT al gazelor naturale;
  - 7. publicarea informațiilor de interes de către operatorii sistemelor de transport și de distribuție privind conductele de interconectare, utilizarea rețelei și alocarea capacității către părțile interesate, ținând cont de necesitatea de a păstra confidențialitatea datelor cu caracter comercial;
  - 8. separarea efectivă a conturilor pentru activitățile de înmagazinare, transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale și GNL - gaz natural lichefiat, GPL - gaz petrolier lichefiat, GNCV - gaz natural comprimat pentru vehicule, pentru evitarea subvențiilor încrucișate între acestea;
  - 9. respectarea de către operatorii licențiați a condițiilor de valabilitate pentru licențe;
  - 10. activitatea operatorilor licențiați pentru asigurarea securității și continuității în furnizarea gazelor naturale;
- q) soluționează divergențele privind refuzul de acces la SNT al gazelor naturale/sistemele de distribuție a gazelor naturale;
- r) mediază neînțelegerile precontractuale în sectorul gazelor naturale, conform procedurilor proprii;
- s) elaborează, aprobă și aplică Regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniul gazelor naturale;
- ș) elaborează regulamentul de organizare și funcționare propriu și stabilește responsabilitățile personalului, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;
- t) protejează interesele legitime ale consumatorilor din sectorul gazelor naturale;
- ț) derulează programe specifice, inclusiv programe de asistență și expertiză conforme domeniului de activitate, aprobate de Guvern;
- u) creează baza de date necesară pentru desfășurarea activității sale și pentru furnizarea de informații altor organisme implicate în elaborarea strategiei de

dezvoltare a sectorului gazelor naturale, precum și în activitatea de comerț internațional cu gaze naturale;

v) colaborează cu:

1. autoritățile de reglementare în domeniul gazelor naturale din alte state;
  2. organele de specialitate ale administrației publice centrale sau locale;
  3. asociațiile consumatorilor de gaze naturale;
  4. operatorii de servicii din sectorul gazelor naturale, asociațiile profesionale și asociațiile patronale din sectorul gazelor naturale, din țară și din alte state;
- w) elaborează, aprobă și aplică regulamentele privind organizarea și funcționarea Comitetului de Reglementare și a Consiliului Consultativ;
- x) stabilește, pentru operatorii licențiați, obiectivele privind asigurarea securității și continuității în furnizarea de gaze naturale, precum și condițiile și procedura de desemnare a furnizorului de ultimă instanță;
- y) instruește și perfecționează continuu personalul propriu;
- z) avizează, pentru fiecare perioadă de reglementare a programelor de investiții ale operatorilor licențiați relevante pentru stabilirea tarifelor și prețurilor reglementate, programele de investiții ale operatorilor licențiați, în vederea recunoașterii costurilor și încadrării acestora în tarifele și prețurile aprobate.

3. Dezvoltare și consolidare instituțională

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale își desfășoară activitatea curentă în temeiul Regulamentului de organizare și funcționare, aprobat în condițiile legii. Activitatea este structurată pe compartimente, după cum urmează:

- a) Departamentul Autorizații, Licențe, Reglementări și Atestări Tehnice:
  - Direcția Autorizații, Licențe:
    - Serviciul Licențe
    - Serviciul Autorizații
  - Direcția Reglementări și Atestări Tehnice :
    - Serviciul Reglementări Tehnice
    - Serviciul Atestări Tehnice
- b) Departamentul Prețuri, Tarife, Reglementări Comerciale, Protecția Consumatorilor:
  - Direcția Prețuri, Tarife, Supraveghere Piața :
    - Serviciul Prețuri, Tarife
    - Serviciul Supraveghere Piața, Protecția Consumatorilor
  - Direcția Reglementări Comerciale, Protecția Consumatorilor:
    - Serviciul Metodologii, Contracte
    - Serviciul Protecția Consumatorilor
- c) Departamentul Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații, Grupe Teritoriale:
  - Direcția Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații
    - Serviciul Inspecție, Control
    - Serviciul Sesizări, Reclamații
  - Grupe Teritoriale
- d) Direcția Strategie, Dezvoltare, Programe:

- Serviciul Strategie, Programe
  - Serviciul Cooperare Internațională, Relații Publice
  - Serviciul Tehnologia Informației, Baze de Date
- e) Direcția Economică:
- Serviciul Financiar;
  - Serviciul Contabilitate;
  - Serviciul Achiziții, Contracte
  - Biroul Administrativ, Logistic
- f) Serviciul Legislație, Contencios
- g) Audit Public Intern
- h) Serviciul Resurse Umane
- i) Biroul Protecția Muncii
- j) Serviciul Managementul Calității și Mediului
- k) Cabinetul Președintelui.

Structura prezentată se regăsește în organigrama care face parte integrantă din Regulamentul de Organizare și Funcționare a ANRGN, fiind prezentată și pe pagina de Internet a ANRGN.

La începutul anului 2004, în cadrul ANRGN activau 76 de salariați, iar la sfârșitul acestuia, personalul înregistra 86 de salariați.

4. Raportul privind procesul de elaborare a reglementărilor ANRGN

La baza elaborării actelor normative din anul de referință 2004, ANRGN a avut în vedere atât prevederile legislației primare, cât și propunerile și observațiile venite din partea agenților economici, pornind de la Normele procedurale privind emiterea reglementărilor care stabilesc, în principal, tipurile de reglementări, programarea activității de elaborare, etapele, precum și procedura de modificare și/sau completare, respectiv abrogare, a acestora.

De remarcat faptul că ANRGN contribuie la dezvoltarea și eficientizarea sectorului gazelor naturale, atât prin emiterea legislației secundare în sector, cât și prin elaborarea unor proiecte de acte normative supuse spre aprobare și adoptare Guvernului României.

Prioritățile legislative ale acestui an au fost legate de adoptarea reglementărilor care constituiau condiționalități în vederea aderării României la Uniunea Europeană – UE.

Ca structură, având în vedere specificul actelor normative emise, cele 120 de reglementări existente pot fi clasificate pe domenii de activitate, astfel:

- documente cu caracter comercial;
- documente cu caracter tehnic;

- alte documente.

Indiferent de domeniu, acestea au îmbrăcat diverse forme precum: standarde, regulamente, metodologii, coduri, norme, contracte-cadru etc.

Conform Programului de reglementări pentru anul 2004, aprobat la începutul anului prin decizie internă a președintelui ANRGN, se prefigura necesitatea elaborării unui număr de 23 acte normative. Programul a fost ajustat pe parcurs, în funcție de cerințele pieței interne și internaționale a gazelor naturale, unele reglementări nemaifiind oportune, în schimb impunându-se necesitatea elaborării și adoptării unora noi.

Un regim aparte l-au avut reglementările privind stabilirea tarifelor și aprobarea prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, acestea regăsindu-se în cuprinsul a 15 ordine cu caracter normativ.

De asemenea, au fost emise 10 reglementări privind gradul de deschidere a pieței interne a gazelor naturale, corelate cu reglementările privind regimul eligibilității în sectorul gazelor naturale.

După cum se poate observa, anul 2004 a avut o importanță deosebită în ceea ce privește activitatea de reglementare, ANRGN intensificându-și ritmul activității de legiferare pentru adoptarea actelor normative necesare accelerării procesului de armonizare cu aquis-ul comunitar și consolidării sectorului gazelor naturale.

În conformitate cu Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, termenii de referință ai reglementărilor, documentele de discuție și proiectele acestora au fost remise agenților din sector, instituțiilor publice interesate și au fost publicate pe web-site-ul ANRGN pentru formularea de sugestii și recomandări. De asemenea, ANRGN a inițiat întrevederi cu partenerii de dialog pentru a clarifica punctele de vedere în divergență.

Consiliul Consultativ a avut o contribuție deosebită la realizarea sarcinilor asumate de instituția noastră, asistând ANRGN în activitatea de reglementare.

Ordinele și deciziile cu caracter normativ au fost publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Astfel, în cursul anului 2004, ANRGN a emis 45 de reglementări cu caracter normativ. Împreună cu cele 75 de acte normative elaborate și publicate de ANRGN în anii anteriori, acestea constituie legislația secundară specifică sectorului gazelor naturale. Toate aceste norme sunt puse la dispoziția celor interesați și în format electronic, putând fi accesate pe pagina de Internet a instituției: www.anrgn.ro.

5. Principalele activități desfășurate în cadrul ANRGN

5.1. Continuarea procesului de liberalizare a pieței interne a gazelor naturale

Prin Decizia Președintelui ANRGN nr. 1076/2003, gradul de deschidere a pieței interne a gazelor naturale în anul 2004 a fost stabilit la 40% din consumul intern total înregistrat în anul 2003. În vederea realizării gradului de deschidere a pieței interne menționat, a fost modificată, prin Decizia Președintelui ANRGN nr. 3/2004, cerința de natură tehnologică din Regulamentul de acreditare, în sensul scăderii pragului de consum de la care un consumator poate fi acreditat drept eligibil, de la 4 la 3 mil. mc anual.

Prin aprobarea Listei centralizate a consumatorilor eligibili de gaze naturale pentru anul 2004, au fost acreditați ca eligibili 76 consumatori de gaze naturale. Cantitatea totală de gaze naturale tranzacționată liber pe piața consumatorilor eligibili, în aceeași perioadă, a fost de circa 7 mld. mc.

În vederea continuării procesului de liberalizare a pieței în anul 2005 (gradul de deschidere previzionat fiind de 50%) și de acreditare a noi consumatori eligibili, Regulamentul pentru acreditarea consumatorilor eligibili de gaze naturale a fost simplificat, prin Decizia Președintelui ANRGN nr. 1346/11.11.2004, atât din punct de vedere al procedurii de acreditare, cât și din punct de vedere al cerințelor care trebuie îndeplinite de către consumatori în vederea obținerii acreditării. Ca urmare a aplicării prevederilor noului regulament, încă din luna decembrie 2004 a fost publicată Lista consumatorilor eligibili pentru anul 2005. Numărul consumatorilor eligibili acreditați este de 102, aceștia putând încheia contracte negociate începând cu luna ianuarie 2005.

În anul 2004, activitatea desfășurată de operatorii licențiați și de consumatorii eligibili de gaze naturale a continuat să fie monitorizată și înregistrată în baza de date a ANRGN, conform Deciziei președintelui nr. 246/2002. Totodată, a fost demarat procesul de modernizare a sistemului de colectare a datelor privind tranzacțiile cu gaze naturale și serviciile specifice. În acest sens, a fost restructurată întreaga bază de date și au fost create modelele de transmitere on-line a unei părți din aceste date. Procesul va continua, în anul 2005, cu instruirea utilizatorilor și implementarea efectivă a sistemului electronic de colectare a datelor.

5.2. Implementarea metodologiei de calcul a prețurilor și a tarifelor reglementate

În luna decembrie 2003, ANRGN a aprobat, prin decizie a președintelui, metodologiile de calcul a prețurilor și a tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale.

Astfel, tarifele pentru activitățile de transport și înmagazinare subterană a gazelor naturale se stabilesc după o metodologie de tip „revenue-cap” iar pentru activitățile de distribuție și furnizare reglementată a gazelor naturale după o metodologie de tip „price-cap”.

Metodologiile sunt inspirate din practica europeană în domeniu, fiind similare cu majoritatea celor utilizate de autoritățile de reglementare din țări cu piețe ale gazelor naturale dezvoltate.

Tarifele/prețurile reglementate se stabilesc pentru o perioadă determinată de 3 – 5 ani, numită perioadă de reglementare. În cadrul acestei perioade, anual, se realizează ajustări, în funcție de indicele de inflație și de un factor de eficiență.

Începând cu 1 aprilie 2004, au intrat în vigoare tarifele pentru înmagazinarea subterană a gazelor naturale, stabilite pentru fiecare operator și depozit în parte, calculate conform noii metodologii, având trei componente:

- o componentă fixă pentru rezervarea de capacitate;
- o componentă variabilă pentru injecția gazelor naturale în depozite;
- o componentă variabilă pentru extracția gazelor naturale din depozite.

Pentru activitatea de transport a gazelor naturale, tarifele stabilite au intrat în vigoare de la 1 iulie 2004, având două componente:

- o componentă fixă pentru rezervarea de capacitate;
- o componentă variabilă pentru vehicularea gazelor naturale prin sistemul de transport.

Prețurile la consumatorii finali au fost majorate trimestrial cu câte 5% începând cu 1 ianuarie 2004, conform angajamentelor asumate. Majorarea trimestrială cu 5%, în cursul anului 2004, a prețurilor finale reglementate pentru furnizarea gazelor naturale către consumatorii captivi, a asigurat realizarea de către producătorii interni a unui preț de valorificare a producției de cca. 60 USD/1000 mc.

În vederea pregătirii implementării sistemului de tarife de distribuție și prețuri finale reglementate, diferențiate pe operatori de distribuție și categorii de consumatori, au fost elaborate o serie de documente, prin care metodologia a fost completată și explicată detaliat. Toate aceste documente au fost publicate pe pagina de Internet a autorității și se referă la:

- o primă evaluare privind rata reglementată a rentabilității capitalului în prima perioadă de reglementare, 2004-2007;
- evaluarea formulei Elementelor Generatoare de Costuri – EGC în prima perioadă de reglementare, aprilie 2004 –2007;
- documentele de clarificare privind aplicarea criteriilor și metodelor pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale;
- o primă evaluare a impactului privatizării S.C. DISTRIGAZ NORD S.A. și S.C. DISTRIGAZ SUD S.A., în contextul aplicării noii metodologii de tarifare în sectorul gazelor naturale;
- evaluarea sumei fixe unitare pentru acoperirea costurilor de achiziție a gazelor naturale, pentru anul 2005.

Pe parcursul ultimelor luni, ANRGN a procedat, împreună cu operatorii licențiați pentru distribuția și furnizarea în regim reglementat a gazelor naturale, la analiza costurilor necesare desfășurării acestor activități, prin prisma cerințelor și prevederilor metodologiei de tarifare publicată în decembrie 2003 și a documentelor conexe.

În urma analizei efectuate, ANRGN a stabilit, de comun acord cu fiecare operator, veniturile reglementate anuale la care acesta are dreptul pentru activitățile desfășurate conform licențelor, pentru perioada 2005 – 2007.

Totodată, luând în considerare impactul creșterii prețurilor asupra consumatorilor, în special asupra populației, ANRGN a luat hotărârea să amâne, până la 1 aprilie 2005, aplicarea prevederilor metodologiei privind diferențierea tarifelor și a prețurilor finale reglementate pe operatori și categorii de consumatori.

În consecință, nivelurile prețurilor reglementate au fost majorate începând cu ianuarie 2005, cu un procent de 5%, pentru a se asigura acoperirea costurilor de achiziție a gazelor naturale din producția internă și din import previzionate de ANRGN și pentru a se asigura operatorilor de distribuție un nivel mediu al veniturilor reglementate unitare recunoscute de autoritate.

5.3 Emiterea de reglementări comerciale și tehnice

În perioada luată în discuție, activitatea de elaborare a reglementărilor comerciale în anul 2004 s-a concretizat prin:

- aprobarea noului Contract-cadru de înmagazinare subterană a gazelor naturale, prin Decizia nr. 480/01.04.2004;
- aprobarea Normelor privind prevenirea abuzului de poziție dominantă pe piața internă de gaze naturale, prin Decizia nr. 620/30.04.2004;
- modificarea și completarea Contractului-cadru de distribuție a gazelor naturale, prin Decizia nr. 889/22.06.2004;
- aprobarea noului Contract-cadru de transport al gazelor naturale, prin Decizia nr. 888/22.06.2004;
- modificarea Contractului-cadru de furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii captivi, prin Decizia nr. 895/25.06.2004.

Amendamentele aduse contractelor-cadru de distribuție și furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii captivi au avut în vedere modificările intervenite la nivelul legislației primare, precum și dinamica raporturilor contractuale din sectorul gazelor naturale.

Promovarea noilor contracte-cadru de înmagazinare subterană și de transport a gazelor naturale a apărut ca necesară, în contextul aprobării noilor Criterii și metode pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, aprobate prin Decizia președintelui ANRGN nr.1078/2003.

Totodată, personalul din cadrul direcției Reglementări Comerciale, Protecția Consumatorilor a participat la elaborarea, de către Departamentul Autorizații, Licențe, Reglementări și Atestări Tehnice, a Regulamentelor de acces la SNT, la sistemele de distribuție și la conductele din amonte, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1043/2004, cu modificările și completările ulterioare, la Regulamentul privind accesul reglementat la depozitele de înmagazinare subterană a gazelor naturale, aprobat prin Decizia președintelui

ANRGN nr. 824/09.06.2004, precum și la alte reglementări elaborate în cadrul ANRGN.

5.3 Emiterea de reglementări comerciale și tehnice

În cursul anului 2004, cadrul de reglementare în domeniul gazelor naturale a suferit modificări importante, ca urmare a necesității promovării și aplicării unor acte normative, având în vedere intrarea în vigoare a Legii gazelor nr. 351/2004, cu impact deosebit de important asupra activității agenților economici și a persoanelor fizice din domeniul gazelor naturale.

ANRGN a elaborat, cu sprijinul operatorilor licențiați și cu consultarea factorilor interesați, următoarele reglementări tehnice:

- Codul Tehnic al GNL;
- Regulamentul privind accesul la depozitele de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- Regulamentul pentru acordarea licenței provizorii în sectorul gazelor naturale;
- Regulamentul privind accesul la Sistemul Național de Transport al gazelor naturale;
- Regulamentul privind accesul la sistemele de distribuție a gazelor naturale;
- Regulamentul privind accesul la conductele din amonte;
- Regulamentul de programare, funcționare și dispecerizare a depozitelor de înmagazinare subterană a gazelor naturale;
- Regulamentul privind alimentarea cu gaze naturale a consumatorilor captivi racordați direct în sistemul național de transport și/sau la conductele din amonte și a consumatorilor eligibili;
- Regulamentul pentru autorizarea și verificarea persoanelor fizice care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale – revizuire;
- Regulamentul pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale – revizuire;
- Condiții-cadru de valabilitate a licenței pentru distribuția gazelor naturale;
- Condiții-cadru de valabilitate a licenței pentru furnizarea gazelor naturale;
- Condiții-cadru de valabilitate a autorizației de funcționare a obiectivelor /sistemelor de distribuție a gazelor naturale;
- Metodologia de emitere a atestatelor tehnice pentru echipamentele, instalațiile, aparatele, produsele și procedeele utilizate în sectorul gazelor naturale.

Se cuvine să precizăm importanța a două dintre actele normative elaborate de ANRGN în cursul anului 2004, respectiv regulamentele de acces la conductele din amonte, la sistemele de transport și de distribuție a gazelor naturale, precum și Metodologia de emitere a atestatelor tehnice pentru echipamentele, instalațiile, aparatele, produsele și procedeele utilizate în sectorul gazelor naturale.

Pentru prima dată în România s-a creat cadrul de reglementare necesar pentru asigurarea în condiții nediscriminatorii a accesului terților la conductele din amonte, la sistemele de transport și de distribuție a gazelor naturale.

Regulamentele de acces, aprobate prin H.G. nr. 1043/2004 și publicate în M.Of. nr. 693/02.08.2004, stabilesc condițiile de rezervare a unor capacități în sistemul național de transport și în sistemele de distribuție a gazelor naturale, condițiile de racordare la aceste sisteme, precum și metodologia de calcul a tarifelor de acces și racordare.

Dintre elementele de noutate aduse prin cele două regulamente de acces menționăm următoarele:

- racordarea solicitanților la rețelele de transport și de distribuție gaze naturale se face pe baza unor tarife reglementate;
- includerea în patrimoniul operatorului de transport/operatorului de distribuție a instalațiilor de racordare, ceea ce conferă posibilitatea recunoașterii costurilor operaționale pentru realizarea serviciului de transport și, respectiv, de distribuție utilizând aceste bunuri. Acest mod de acordare a accesului la sistemele de transport/distribuție gaze naturale este o practică obișnuită în majoritatea țărilor din Uniunea Europeană;
- realizarea unei protecții evidente a consumatorilor față de unele practici abuzive care au avut loc;
- stabilirea unor termene stricte de rezolvare a solicitărilor viitorilor consumatori pentru fiecare etapă a procesului de acces/racordare;
- obligația de a acorda accesul la sistemul de transport/distribuție, refuzul accesului fiind posibil numai în cazuri justificate, conform legii și în concordanță cu principiile Directivei Europene 2003/55/CE.

În elaborarea Metodologiei de emitere a atestatelor tehnice pentru echipamentele, instalațiile, aparatele, produsele și procedeele utilizate în sectorul gazelor naturale s-au avut în vedere stabilirea regulilor de procedură și a cadrului de organizare pentru evaluarea conformității echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedeele introduse pe piața din România și utilizate în sectorul gazelor naturale, cu cerințele esențiale prevăzute în reglementările tehnice.

În vederea aplicării unitare a procedurii de emitere a atestatelor tehnice în baza cărora se acordă permisiunea utilizării în sectorul gazelor naturale a echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedeele, actul normativ mai sus menționat a fost aprobat prin hotărâre de Guvern.

Metodologia de emitere a atestatorilor tehnice pentru echipamentele, instalațiile, aparatele, produsele și procedeele utilizate în sectorul gazelor naturale stabilește:

- reglementările tehnice care se au în vedere la atestarea tehnică;
- tipurile de solicitanți;
- condițiile pentru acordarea certificatului de atestare tehnică (modificarea, prelungirea, încetarea valabilității, retragerea certificatului de atestare tehnică);
- condițiile minime care trebuie să îndeplinite de organisme și laboratoarele recunoscute pentru atestarea tehnică;
- organizarea activității de evaluare a conformității echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedeele în vederea atestării tehnice;
- lista echipamentelor, instalațiilor, aparatelor, produselor și procedeele.

5.4. Acordarea de autorizații și licențe agenților economici în sectorul gazelor naturale

Acordarea de autorizații și licențe în sectorul gazelor naturale a fost realizată, în perioada care face obiectul raportului, pe baza următoarelor acte normative:

- Hotărârea Guvernului nr. 784/2000, republicată, privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale;
- Ordinul ministrului industriei și resurselor nr. 440/2002 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea și verificarea personalului care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale și a Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale – până la data de 4.11.2004;
- Regulamentul pentru autorizarea și verificarea persoanelor fizice care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale și Regulamentul pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Decizia Președintelui ANRGN nr. 1342/22.10.2004 – începând cu data 04.11.2004;
- Decizia Președintelui ANRGN nr. 312/2001, completată prin Decizia Președintelui ANRGN nr. 377/2001 privind licența provizorie în sectorul gazelor naturale – până la data de 26.03.2004;
- Regulamentul pentru acordarea licenței provizorii în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Decizia Președintelui ANRGN nr. 387/22.03.2004 – începând cu data de 26.03.2004.

Astfel, în baza prevederilor legale în vigoare, ANRGN a acordat, în cursul anului 2004, următoarele autorizații și licențe agenților economici care operează pe piața gazelor naturale din România:

- 44 autorizații de înființare a distribuției de gaze naturale;
- 37 autorizații de funcționare a distribuției de gaze naturale;
- 36 licențe de distribuție a gazelor naturale;
- 29 licențe de furnizare a gazelor naturale;
- 2 autorizații de înființare a capacităților de producție a gazelor naturale;
- 1 licență de înmagazinare/stocare a gazelor naturale;
- 2 autorizații de funcționare pentru obiective/sisteme de înmagazinare /stocare a gazelor naturale.

La finele anului 2004, în baza licențelor și autorizațiilor acordate de ANRGN, se aflau pe piață: 4 producători; 1 operator pentru transport, dispecerizare și tranzit, 3 operatori pentru înmagazinare, 43 furnizori, 24 distribuitori.

Totodată, în cursul anului 2004, ANRGN a continuat activitatea de autorizare și verificare a agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale. Astfel, un număr de 677 firme au fost autorizate pentru a desfășura una sau mai multe activități în domeniu, ANRGN acordând acestora un număr de 1491 autorizații.

În vederea participării la licitațiile de concesionare a serviciului de distribuție a gazelor naturale pentru un număr de 874 de localități, organizate de Ministerul Economiei și Comerțului, ANRGN a acordat, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, un număr de 136 licențe provizorii agenților economici solicitanți.

Prin acordarea de autorizații și licențe unor noi operatori de distribuție a gazelor naturale, numărul localităților gazeificate din România a crescut față de anul 2000, anul înființării ANRGN, cu circa 40%, ajungând în prezent la 1737.

5.5. Autorizarea personalului de specialitate din domeniul gazelor naturale

Ca urmare a intrării în vigoare a Legii gazelor nr. 351/2004, au fost aduse o serie de modificări de natură să afecteze cadrul de reglementare în care își desfășoară activitatea persoanele fizice și juridice autorizate pentru proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale. Totodată, ca urmare a aplicării în practică (pe o perioadă de 2 ani), a prevederilor Ordinului MIR

nr. 440/2002, s-a evidențiat necesitatea modificării și completării anumitor prevederi cuprinse în cadrul celor două regulamente.

Astfel, în cursul lunii noiembrie a intrat în vigoare un nou act normativ care cuprinde noile regulamente pentru autorizarea și verificarea persoanelor fizice și juridice.

Cele mai importante prevederi se referă la modificarea duratei de valabilitate a autorizațiilor de la 2 ani la 3 ani, precum și cele referitoare la răspunderi și sancțiuni.

În scopul creșterii competenței profesionale în sectorul gazelor naturale, în perioadele 11.03.2004-21.03.2004 și 30.10.2004-08.11.2004, ANRGN a organizat două sesiuni de examene pentru autorizarea/reautorizarea persoanelor fizice care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale. În urma promovării examenelor de autorizare, un număr de 9691 persoane au dobândit calitatea de instalator autorizat atestată prin legitimație.

5.6. Monitorizarea și controlul activității agenților economici autorizați și licențiați

Departamentul Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații, Grupe Teritoriale care coordonează inclusiv activitatea celor 5 grupe teritoriale organizate în vederea acoperirii integrale a teritoriului țării, și-a exercitat atribuțiile legale de a controla și verifica operativ respectarea cadrului legal de către agenții economici, de a contribui la armonizarea relațiilor dintre agenții economici din sector și diversele categorii de consumatori, precum și de a asigura informarea permanentă și, respectiv, educarea acestora din urmă. Activitatea departamentului s-a desfășurat pe două planuri principale: unul de inspecție, control, celălalt de soluționare, în regim de urgență, a sesizărilor și reclamațiilor.

Activitatea de inspecție, control a avut la bază planul anual de control pentru 2004, aprobat de conducerea instituției, care a fost completat, în urma sesizărilor și reclamațiilor primite, acestea impunând desfășurarea unor acțiuni în regim de urgență. Astfel, au fost efectuate 1525 acțiuni de control, după cum urmează:

- 607 la agenți economici autorizați, conform Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare și execuție în sectorul gazelor naturale;
- 137 la agenți economici ce dețin licențe și autorizații în sectorul gazelor naturale, conform Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale;
- 456 la înființările de distribuții noi a gazelor naturale;
- 228 la obiectivele sociale care sunt deservite de instalații de utilizare a gazelor naturale;

- 8 la agenți economici, pentru verificarea capacității tehnice a acestora în vederea autorizării conform Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale;
- 89 în urma sesizărilor și reclamațiilor primite la ANRGN.

Au fost aplicate 179 sancțiuni contravenționale principale, din care 66 pentru persoane fizice și 113 pentru agenți economici, în valoare totală de 1,915 miliarde lei. Totodată, s-au întocmit referate de sancționare, în urma cărora au fost aplicate 55 sancțiuni contravenționale complementare:

- 7 de suspendare a autorizației instalatorilor autorizați, pe diverse perioade;
- 44 de suspendare a autorizațiilor deținute de societăți comerciale, pe diferite perioade, până la remedierea deficiențelor apărute;
- 4 de retragere a autorizațiilor deținute de societăți comerciale, autorizate conform Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale.

Necesitatea aplicării de sancțiuni contravenționale s-a datorat, în principal, următoarelor aspecte :

- neprezentarea documentelor solicitate sau furnizarea de informații incomplete sau eronate;
- necomunicarea către ANRGN a modificărilor survenite în structura de personal care a stat la baza autorizării societății;
- executarea de suduri de către persoane care au autorizația expirată;
- executarea de lucrări fără obținerea avizelor și acordurilor necesare;
- execuția de lucrări în localități în care nu există autorizație de înființare a distribuției de gaze naturale, fără proiecte avizate și fără asigurarea urmăririi execuției lucrărilor de către un operator;
- nerespectarea proiectelor tehnice de execuție;
- expirarea termenului de valabilitate a unor documente ce au stat la baza autorizării societății în domeniul gazelor naturale.

În același an, în cadrul departamentului au fost înregistrate 349 sesizări și reclamații:

- 72 din partea agenților economici;
- 185 din partea persoanelor fizice și a asociațiilor de locatari/prorietari;
- 92 din partea unor instituții ale statului, referitoare la sesizările primite de acestea de la persoane fizice, asociații de locatari/prorietari și de către agenții economici.

Reclamațiile și sesizările primite s-au referit, în general, la aspecte privind :

- nerespectarea termenelor din contractele încheiate între beneficiari și societățile autorizate să execute lucrări de proiectare și execuție în sectorul gazelor naturale;

- execuția de lucrări în sectorul gazelor naturale fără documentații avizate;
- probleme legate de plata contribuției la conductele de distribuție realizate de către investitori particulari;
- refuzul nejustificat al accesului la instalațiile de utilizare a gazelor;
- nemulțumiri în legătură cu activitatea desfășurată de către operatori de distribuție a gazelor naturale;
- societăți neautorizate de către ANRGN dar care au executat lucrări în sectorul gazelor naturale;
- diverse situații conflictuale.

Modul de rezolvare a acestor reclamații și sesizări a fost diferit, în funcție de problemele ridicate: de la răspunsuri în scris cuprinzând lămuriri, explicații și referiri la legislația în vigoare și discuții directe cu părțile implicate, medieri și recomandări, până la acțiuni de control în teren.

Totodată, au fost înregistrate și reclamații cu privire la activitățile desfășurate în sectorul gazelor naturale de către 30 de agenți economici autorizați de către ANRGN, marea lor majoritate având ca obiect conflicte generate de clauzele contractuale asumate inițial de către părți. În aceste cazuri ANRGN nu a avut competența legală de a interveni, părțile implicate fiind îndrumate spre forurile abilitate în rezolvarea acestor probleme.

5.7. Protecția consumatorilor

În anul 2004, atenția ANRGN a fost direcționată către asigurarea și îmbunătățirea calității serviciilor prestate de furnizorii și distribuitorii de gaze naturale, în conformitate cu prevederile standardelor de performanță pentru serviciile de furnizare și de distribuție a gazelor naturale, avându-se în vedere următoarele:

- necesitatea asigurării pârghiilor utile reglementatorului pentru îmbunătățirea serviciului prestat de către operatorii licențiați, permițând compararea rezultatelor de către operatori, titulari ai licențelor de furnizare și/sau de distribuție a gazelor naturale;
- asigurarea protecției consumatorilor, prin impunerea respectării de către operatori a anumitor condiții privind racordarea/conectarea, accesul consumatorilor la sisteme, măsurarea și gestiunea gazelor naturale, numărul de întreruperi, timpul reluării furnizării, duratele de restabilire a conectării, promptitudinea cu care se răspunde la reclamațiile consumatorilor.

Implementarea standardelor de performanță a avut ca principal obiectiv asigurarea protecției consumatorilor de gaze naturale, în acest sens operatorii licențiați fiind obligați să respecte anumite cerințe tehnice și comerciale. Condițiile de valabilitate ale licențelor prevăd, în mod clar, atât obligația aplicării prescripțiilor standardelor de performanță privind serviciul de furnizare a gazelor naturale, cât și pe aceea, aplicată titularilor licenței de furnizare, de a prezenta rapoarte anuale referitoare la realizarea indicatorilor de performanță.

Totodată, prin reglementările care se aplică în sectorul gazelor naturale, au fost promovate condiții privind protecția mediului și asigurarea calității, prin condiționarea obținerii autorizațiilor de certificare a sistemelor de management de mediu și a celor de asigurare a calității.

În baza prerogativelor conferite de legislația în vigoare, au fost avizate 100 de contracte de concesiune a serviciului de distribuție și/sau a bunurilor aferente din sectorul gazelor naturale, numai în cazul în care a fost dovedită conformitatea cu prevederile legislației în vigoare.

În anul 2004, au fost primite 3 solicitări, în baza Metodologiei de soluționare a neînțelegerilor precontractuale în sectorul gazelor naturale, aprobată prin Decizia Președintelui ANRGN nr. 248/2002, privind situații conflictuale, apărute în procesul de încheiere a unor contracte comerciale din sectorul gazelor naturale. De asemenea, au fost primite adrese privind diverse neînțelegeri în aplicarea prevederilor contractuale, apărute în derularea contractelor de achiziție/vânzare –cumpărare a gazelor naturale, referitoare, în special, la preț, modalități și termene de plată, situații la care s-a răspuns punctual.

În perioada menționată, la serviciul Protecția Consumatorilor au fost înregistrate 9 sesizări și reclamații din partea consumatorilor de gaze naturale, care s-au referit, în general, la: creșterea prețului gazelor naturale, nerespectarea de către distribuitori a unor clauze din contractele-cadru emise de ANRGN, scăderea presiunii gazelor naturale furnizate, nerespectarea termenelor din contractele încheiate cu agenții economici pentru executarea lucrărilor de proiectare și execuție, contorizarea defectuoasă a consumului de gaze naturale.

Soluționarea acestor sesizări s-a efectuat în funcție de problemele semnalate, în baza legislației în vigoare în domeniul protecției consumatorilor și a reglementărilor specifice sectorului gazelor naturale.

De asemenea, personalul serviciului Protecția Consumatorilor a participat la soluționarea unor sesizări și reclamații din partea consumatorilor de gaze naturale primite de către Departamentul Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații, Grupe Teritoriale. Totodată, personalul serviciului a colaborat eficient, pe probleme specifice, cu instituțiile de specialitate, autoritățile și organele abilitate ale statului, administrația publică centrală și locală, asociațiile care reprezintă interesele consumatorilor, precum: ANPC – Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, ANCER – Asociația Națională a Consumatorilor de Energie din România, ARSE – Asociația Română pentru Servicii Energetice, ANRE, ANRM, Consiliul Concurenței, Patronatul Serviciilor Publice.

Instruirea personalului implicat a fost asigurată prin stagii privind medierea conflictelor dintre consumatori și agenți economici, organizate de diverse asociații reprezentând interesele consumatorilor.

Totodată, în anul 2004, ca urmare a semnării Protocolului de colaborare a ANRGN cu Consiliul Concurenței, a fost consolidată și dezvoltată relația cu această instituție, mai ales prin participarea reprezentanților autorității la

manifestări care au avut ca tematică dezvoltarea concurenței și prevenirea situațiilor de poziție dominantă în sectorul gazelor naturale.

5.8. Consolidarea cooperării interne și internaționale

În vederea integrării în Uniunea Europeană, în anul 2004, ANRGN a continuat să participe activ, alături de autorități similare din statele membre și țările candidate, la cele două manifestări organizate sub egida Forumului de la Madrid, în cadrul cărora s-au stabilit principiile de bază ale creării unei piețe unice a gazelor naturale în U.E. În acest sens, legislația secundară emisă de ANRGN până în prezent a urmărit să asigure preluarea condițiilor aferente atribuțiilor acesteia, prevăzute în documentele acquis-ul comunitar, în special pe cele din Directiva Europeană 55/2003/EC, cât și pe cele din celelalte directive privind domeniul energiei.

ANRGN a participat activ în cadrul comitetelor, grupurilor de lucru, conferințelor și seminariilor organizate de către CEER (Council of European Energy Regulators), organism care reunește autoritățile de reglementare din U.E. și din Zona Economică Europeană (EEA), ERGEG (European Regulators Group for Electricity and Gas), ERA (Energy Regulators Regional Association)-organism voluntar al autorităților de reglementare din domeniul energetic al țărilor din Europa Centrală și de Est, EASEE-gas (European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas) și ENGVA (European Natural Gas Vehicle Association). Discuțiile ocazionate de aceste participări au vizat:

- rapoartele de activitate ale comisiilor, comitetelor sau grupurilor de lucru constituite pentru analiza documentelor de poziție sau a unor aspecte de importanță majoră în aplicarea prevederilor directivelor europene în plan național, a programelor de lucru și a priorităților;
- actualizarea liniilor directoare privind activitatea de înmagazinare a gazelor naturale (Ghidul de bună practică pentru operatorii de înmagazinare - GGPSSO);
- convenirea unor principii și poziții comune de abordare unitară a problematicii organizării pieței unice interne a gazelor naturale.

ANRGN a fost reprezentată, la toate cele trei întâlniri ale Gas Task Force, organism creat în aprilie 2004, ca parte a Grupului de Lucru al Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din Europa de Sud-Est, plasat sub tutela CEER, și prezidat, în comun, de către Autoritățile de Reglementare din Italia și Grecia.

În decursul anului 2004, în cadrul celui de-al 5-lea forum al Procesului de la Atena, a fost supus atenției participanților raportul „Infrastructură și cadrul de reglementare în sectorul gazelor naturale din Europa de Sud-est”. Printr-un demers comparativ, a fost subliniat faptul că România reprezintă unul dintre

elementele de bază ale construcției regionale propuse. Graficele prezentate cu această ocazie au pus în evidență faptul că țara noastră poate contribui, în mare măsură, la obținerea unui cadru lucrativ eficient în zona de sud-est a Europei. Totodată, ANRGN a susținut propunerea AEEG (Autoritatea de Reglementare în domeniul Energiei din Italia) privind necesitatea separării problemelor specifice sectorului gazelor naturale, de cele aferente energiei electrice. În acest fel, se poate aduce o contribuție importantă la creșterea eficienței acțiunilor care urmează a fi întreprinse în cadrul „procesului Atena”, care urmăresc realizarea unui nou echilibru regional, profitabil pentru toate țările participante.

ANRGN colaborează îndeaproape cu Comitetul Național Român din cadrul Consiliului Mondial al Energiei (WEC) și cu ocazia împlinirii a 80 de ani de activitate, acest for prestigios a acordat conducerii ANRGN diplome de excelență pentru activitatea desfășurată în vederea promovării intereselor energeticii românești.

La sfârșitul anului 2004, ANRGN a semnat acordul de cooperare cu DVGW (Asociația Germană în Domeniul Gazelor Naturale și Apei) privind recunoașterea siglelor de certificare DVGW și a certificatelor UE de inspecție. În acest context, ANRGN va recunoaște oficial procedurile DVGW de evaluare a conformității pe baza prevederilor directivelor europene sau a regulilor DVGW de operare privind echipamentele utilizate în sectorul gazelor naturale, componentele și fittingurile instalațiilor marcate cu sigla CE cu numărul 0085. Totodată, în cadrul numeroaselor întâlniri avute cu reprezentanții DVGW, au fost discutate aspecte legate de accesul reglementat la transport și la distribuție, de elaborarea unor norme tehnice și a unor cerințe constructive în domeniul sistemelor de distribuție și instalațiilor de utilizare, de verificarea și efectuarea probelor pentru echipamentele de reglare–etanșare, de măsurarea debitelor de gaze naturale și de protecția împotriva exploziilor cauzate de instalațiile de gaze naturale.

Totodată, ANRGN a întreprins demersuri pentru inițierea sau continuarea colaborării și schimbului de experiență cu instituții similare din Italia (AEEG), Spania (CNE), Austria (E-Control).

În același an, activitatea de relații publice a ANRGN a continuat în sensul îmbunătățirii imaginii instituției și a informării prompte și corecte a partenerilor de dialog.

În ceea ce privește activitatea de relații cu publicul, reglementată prin H.G. nr. 1723/2004, a fost pus în aplicare Planul de acțiune al ANRGN, aferent Programului de măsuri pentru combaterea birocrăției în activitatea de relații cu publicul, printre măsurile imediate, pe lângă cele cu caracter mediu și lung, regăsindu-se și înființarea Punctului de lucru cu publicul.

În paralel cu activitățile menționate, în anul 2004, ANRGN a avut în vedere:

- transmiterea periodică de comunicate de presă al căror conținut a urmărit transferul informațiilor de interes public, care să contribuie la informarea corectă și la timp a consumatorilor de gaze naturale;
- elaborarea și trimiterea de materiale informative despre misiunea, atribuțiile și competențele ANRGN către principalele posturi de televiziune și radio, respectiv către departamentele de știri și către producătorii emisiunilor economice;
- organizarea de conferințe de presă și interviuri de prezentare a activității curente, care au pus în evidență rolul și poziția ANRGN în contextul strategiei energetice naționale și regionale.

În contextul asigurării transparenței activității ANRGN, accesul la informațiile de interes public din sectorul gazelor naturale este asigurat prin publicarea acestora pe site-ul oficial al ANRGN, acesta fiind realizat și întreținut de către personalul Serviciului Cooperare Internațională, Relații Publice, în colaborare cu serviciul Tehnologia Informației, Baze de Date.

5.9. Derularea programelor cu organisme și organizații internaționale

Începând cu data de 23.04.2003, ANRGN a beneficiat de asistență tehnică prin intermediul Programului PHARE, derulat de consorțiului NERA (Spania) – SOFREGAZ (Franța) și finalizat în luna octombrie 2004.

Etapele parcurse în cadrul acestui program au permis ANRGN să elaboreze și să publice o serie de acte normative de o deosebită importanță pentru sectorul gazelor naturale din România, unele dintre acestea reprezentând angajamente ferme asumate de România în cadrul Documentului Complementar de Poziție aferent Capitolului 14 – “Energie”:

- Criterii și metode pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale (Decizia ANRGN nr. 1.078/18.12.2003);
- Stabilirea duratelor reglementate pentru amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale utilizate în realizarea activităților reglementate din sectorul gazelor naturale (Decizia ANRGN nr. 339/11.03.2004);
- Ordinele ANRGN nr. 354/11.03.2004, nr. 355/11.03.2004 și nr. 1.083/22.07.2004 prin care au fost stabilite tarife reglementate pentru prestarea serviciilor de înmagazinare subterană, conform noii metodologii, aferente fiecărui depozit;
- Ordinul ANRGN nr. 873/14.06.2004 prin care a fost stabilit tariful reglementat pentru prestarea serviciului de transport, conform noii metodologii;
- Codul tehnic al gazelor naturale lichefiate, aprobat prin Decizia ANRGN nr. 825/09.06.2004.

În urma semnării memorandumului de finanțare PHARE 2003 s-au demarat procedurile de selectare a consultantului ce va derula activitățile

proiectului PHARE RO 005-551.04.09.02 - "Întărirea capacității instituționale a ANRGN". Astfel, în luna septembrie 2004, în urma analizării scrisorilor de intenție depuse, a fost elaborată și publicată, pe web-site-ul Comisiei Europene, lista scurtă a consultanților eligibili pentru acest proiect. Activitățile aferente proiectului vor contribui la procesul de consolidare a poziției ANRGN, în contextul eforturilor de liberalizare a pieței și de promovare a investițiilor. Proiectul va aborda problematica accesului terților la rețelele de gaze naturale, a regulilor privind desemnarea și activitatea furnizorului de ultimă instanță, a managementului congestiilor în sistemul național de gaze naturale și va urmări elaborarea unor reglementări tehnice privind zonele de protecție și de siguranță ale capacităților din sectorul gazelor naturale.

ANRGN urmează să beneficieze de asistență tehnică și în cadrul programului PHARE 2004, componenta „Îndeplinirea obligațiilor ce decurg din acquis”. Conform Memorandumului de Finanțare convenit între Comisia Europeană și Guvernul României, semnat în data de 21.12.2004, ANRGN va fi unul dintre beneficiarii proiectului PHARE/2004/016-772. 03.10 “Consolidarea sectorului energetic”. Printre temele ce vor fi abordate în cadrul acestui proiect putem aminti: elaborarea unui Cod al Rețelei de Gaze Naturale, definirea indicatorilor de performanță economică și ai indicatorilor de calitate a serviciilor din sectorul gazelor naturale, stabilirea cadrului de reglementare a activității de “shipping” în sectorul gazelor naturale, precum și analiza existenței condițiilor apariției unui „hub” de gaze naturale pe teritoriul României.

În cadrul programului pentru Privatizare, Investiții și Dezvoltare a Sectorului Energetic (PRIDE), derulat de USAID în luna decembrie 2004, au avut loc, la sediul ANRGN, patru sesiuni de instruire destinate personalului din cadrul autorității de reglementare.

Tematica acestora a vizat domeniul de interes pentru sectorul gazelor naturale din România în perspectiva aderării țării noastre la Uniunea Europeană, și anume:

- Managementul riscului și instrumentele financiare utilizate în tranzacțiile cu gaze naturale;
- Evaluarea investițiilor pentru creșterea eficienței energetice. Ghid de întocmire a unui studiu de fezabilitate. Compararea (benchmarking-ul) indicatorilor investiției;
- Evaluarea prețurilor gazelor naturale pe piețele internaționale;
- Rolul autorității de reglementare în asigurarea obligațiilor privind serviciul universal. Protejarea consumatorilor vulnerabili. Conceptul de „furnizor de ultimă instanță”.

Una din activitățile principale ale ANRGN, în perioada considerată, a fost legată de procesul de aderare a României la Uniunea Europeană. În acest sens, ANRGN s-a implicat în respectarea angajamentelor asumate de România prin Documentul Complementar de Poziție - Capitolul 14 - Energie (CONF RO 06/04), prin elaborarea și/sau emiterea, la termenele prevăzute în acest document, a Regulamentelor privind accesul terților la sistemul de transport și la sistemele de distribuție a gazelor naturale, la depozitele de înmagazinare

subterană și la conductele colectoare, a Codului Tehnic al gazelor naturale lichefiate și a Normelor de prevenire a abuzului de poziție dominantă.

Reprezentanții ANRGN au participat, de câte ori prezența acestora a fost necesară, în cadrul echipelor guvernamentale, la negocierile cu Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional și Comisia Europeană privind sectorul energetic, susținând, cu argumente justificate tehnic, propunerile specifice sectorului gazelor naturale ca elemente de bază ale unui dialog constructiv, acceptabil pentru ambele părți.

De asemenea, instituția noastră a răspuns prompt solicitărilor venite din partea diverselor ministere privind:

- raportarea periodică a stadiului îndeplinirii măsurilor ce revin ANRGN, din „Planul de măsuri prioritare pentru pregătirea aderării la Uniunea Europeană în perioada decembrie 2003 – decembrie 2004” (Ministerul Integrării Europene);
- raportarea periodică a stadiului îndeplinirii măsurilor ce revin ANRGN în cadrul programului PAL II, precum și a indicatorilor de monitorizare ai programului PAL II referitori la sectorul gazelor naturale (Cancelaria Primului Ministru);
- participarea la elaborarea Strategiei de dezvoltare durabilă a României în domeniul energiei. Orizont de timp: 2025 și a Programului Național de Dezvoltare a Sectorului Energetic pentru perioada 2007-2013 (împreună cu Ministerul Economiei și Comerțului);
- participarea la discuțiile purtate cu reprezentanții agențiilor de rating Fitch și Japan Credit Rating (Ministerul Economiei și Comerțului);
- participarea la elaborarea Raportului asupra progreselor înregistrate în pregătirea pentru aderarea la Uniunea Europeană în perioada septembrie 2003 - iunie 2004 și a Addendum-ului la acesta, acoperind perioada iulie-august 2004 (Ministerul Integrării Europene);
- formularea de opinii și/sau comentarii pe marginea proiectului Tratatului privind crearea unei Comunități Energetice în sud-estul Europei, elaborat în cadrul Procesului de la Atena (Ministerul Economiei și Comerțului).

5.10. Asigurarea suportului informatic și gestionarea bazei de date a ANRGN

Personalul serviciului Tehnologia Informației, Baze de Date creează și particularizează produse software, instalează și întreține sistemele informatice utilizate, asigură funcționarea rețelei locale de calculatoare și accesul la Internet, asigură administrarea serverelor, precum și comunicația prin centrala telefonică a instituției. Aplicațiile utilizate la nivelul instituției, referitoare la baza de date a ANRGN, au drept scop colectarea și prelucrarea datelor legate de:

- acordarea și urmărirea licențelor și autorizațiilor emise în sectorul gazelor naturale;

- acordarea și monitorizarea autorizațiilor de execuție și proiectare emise pentru agenții economici care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale;
- consumul de gaze naturale pe piața internă și sursele de acoperire a acestuia;
- raportarea achizițiilor și a livrărilor de gaze naturale ale agenților economici licențiați din sectorul gazelor naturale;
- cererile depuse de agenții economici pentru obținerea/ reconfirmarea statutului de consumator eligibil de gaze naturale;
- cantitățile consumate de gaze naturale și prețurile negociate de consumatorii acreditați ca eligibili;
- fundamentarea prețurilor și a tarifelor reglementate;
- urmărirea acordării de către ANRGN a avizelor la contractele de concesiune a serviciilor de distribuție a gazelor naturale;
- organizarea examenelor de autorizare a personalului care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale, incluzând faza de depunere a dosarelor pentru examinare, de generare a listelor de admiși și respinși, precum și a numărului de legitimație pentru instalatorii autorizați;
- înregistrarea documentelor de intrare într-o baza de date, numerele și datele de intrare ale acestora fiind utilizate ulterior de alte aplicații;
- întreținerea și îmbunătățirea performanțelor de acces din site-ul ANRGN.

Serviciul Tehnologia Informației, Baze de Date, a asigurat implementarea metodologiilor și algoritmilor de calcul pentru diversele aplicații specifice ANRGN.

De asemenea, prin intermediul Programului PHARE - RO 0005.01.02 „Asistență tehnică acordată Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale”, a fost finanțată achiziționarea și implementarea unui Sistem Geografic de Management al Informației, instrument util în asistarea procesului decizional la nivelul autorității. Sistemul permite utilizarea unei aplicații universal valabile pentru sortarea geografică a bazei de date pe criterii definite de utilizator, absolut necesară monitorizării pieței de gaze naturale. În același scop, a fost implementat un Sistem Informatic Analitic, necesar analizei eficienței regulilor impuse de către ANRGN și a comportamentului participanților implicați. Aceste sisteme vor permite colectarea on-line a datelor de la operatori, prelucrarea și analiza acestora, realizarea de rapoarte analitice și, împreună cu sistemul GIS, editarea unor analize pe suport geografic.

Totodată, au fost aduse modificări la sistemul de acces la Internet, prin instalarea unui nou sistem de securitate și antivirus pentru serverul de e-mail.

5.11. Participarea în cadrul politicilor și strategiilor sectoriale

În procesul de armonizare legislativă cu prevederile comunitare din documentele privind domeniul energetic, respectiv preluarea Directivei 55/2003/EC referitoare la regulile comune pentru piața internă de gaze naturale, ANRGN a înregistrat progrese notabile concretizate prin:

- liberalizarea pieței în conformitate cu Decizia Președintelui ANRGN nr. 1347/01.11.2004, în care a fost prevăzut gradul de deschidere a pieței gazelor naturale de 50% din consumul total de gaze naturale aferent anului 2004, numărul consumatorilor eligibili acreditați fiind de 102 (Decizia Președintelui ANRGN nr. 1412/25.11.2004);
- preluarea prevederilor fundamentale ale Directivei 90/377/EC și ale Directivei 55/2003/EC în textul Legii gazelor.

5.12. Implementarea sistemului de management al calității și mediului

Având în vedere obiectivul strategic al ANRGN pentru anul 2004, și anume certificarea Sistemului de Management al Calității și crearea premizelor pentru îmbunătățirea continuă a acestuia, serviciul Managementul Calității și Mediului a realizat următoarele activități:

- elaborarea ediției a doua a procedurilor de sistem și a procedurii generale;
- coordonarea activității de revizuire și elaborare a procedurilor și instrucțiunilor operaționale;
- identificarea și descrierea proceselor Sistemului de management al Calității (SMC) al ANRGN și stabilirea succesiunii și interacțiunii acestora;
- stabilirea politicii și obiectivelor ANRGN referitoare la calitate;
- finalizarea elaborării Manualului Calității al ANRGN;
- instruirea personalului implicat în SMC, privind cerințele standardului SR EN ISO 9001:2001 și precizarea particularităților aplicării acestuia în cadrul ANRGN;
- auditarea internă a SMC și raportarea rezultatelor auditării managementului de la cel mai înalt nivel;
- participarea la auditul de certificare a SMC al ANRGN, susținut de auditorul desemnat de către organismul de certificare;
- elaborarea sintezei rezultatelor auditului de certificare și comunicarea acesteia tuturor compartimentelor autorității;
- elaborarea ediției a doua a Manualului Calității al ANRGN;
- participarea la revizuirea Regulamentului de Organizare și Funcționare (ROF) a ANRGN, a Comitetului de Reglementare și a Consiliului Consultativ;
- definitivarea, înaintarea la aprobare și difuzarea indicatorilor de performanță ai proceselor derulate în cadrul ANRGN;

- colaborarea cu compartimentele ANRGN la redactarea unor reglementări elaborate în cadrul ANRGN, care includ aspecte legate de managementul calității;
- participarea la instruirii pe teme referitoare la managementul calității și mediului, precum și la tematici cuprinse în Programe PHARE, USAID;
- elaborarea situațiilor lunare privind certificarea sistemelor de calitate sau a sistemelor de calitate și mediu ale agenților economici din sectorul gazelor naturale care au solicitat licențe/autorizații.

6. Elemente de strategie a ANRGN pentru perioada 2005 – 2008

Pentru acest orizont de timp, obiectivul principal al ANRGN îl constituie integrarea pieței interne în piața europeană a gazelor naturale, prin realizarea angajamentelor cuprinse în documentele negociate de Guvernul României cu organismele internaționale (Comisia Europeană, FMI).

Directii strategice:

1. Crearea unei concurențe reale la nivelul furnizorilor pe piața angro, prin:

- *continuarea liberalizării pieței*, respectându-se și prevederile Directivei Europene a gazelor 55/2003/EC, astfel:
  - 50% la 01.01.2005 – acțiune realizată: 102 consumatori eligibili, activi pe piață;
  - 75% la 01.07.2006;
  - 100% pentru consumatorii non-casnici la 01.01.2007;
  - 100% pentru toți consumatorii (inclusiv casnicii) la 01.07.2007.
- *dezvoltarea concurenței la nivelul furnizorilor de gaze*, astfel încât aceștia să poată vinde cantitățile de gaze de care dispun în condiții similare, fără a exista diferențe majore, în special din punct de vedere al prețurilor. În consecință, este necesară o creștere graduală a prețurilor de valorificare a gazelor naturale din producția internă, pentru ca, la momentul liberalizării complete a pieței, acestea să fie furnizate la prețuri comparabile cu cele din import. Astfel, prețurile de furnizare pe piața angro vor putea fi stabilite în funcție de cotațiile combustibililor alternativi și pentru gazele naturale din producție internă.

2. Implementarea noilor metodologii de tarifare de tip „cap” (plafon) care asigură:

- *eficientizarea activității operatorilor din sectorul gazelor naturale*, prin recunoașterea costurilor justificate, prudent efectuate pentru realizarea obligațiilor impuse prin condițiile de valabilitate a licențelor;
- *stimulente pentru realizarea de investiții*;
- *eliminarea subvențiilor încrucișate între categoriile de consumatori*, prin stabilirea de prețuri diferențiate în funcție de consumul anual.

Pentru activitățile de distribuție și furnizare în regim reglementat tarife/prețurile finale reglementate vor fi stabilite după o metodologie de tip

„price-cap”, diferențiate pe operatori de distribuție și pe categorii de consumatori, definite pe tranșe de consum.

Trebuie făcută precizarea că, fără implementarea noilor metodologii de tarificare și diferențierea prețurilor pe categorii de consumatori, privatizarea companiilor de distribuție nu ar fi fost posibilă.

3. Implementarea metodologiei de atestare tehnică a echipamentelor, aparatelor, instalațiilor, produselor și procedeele utilizate în domeniu, pentru:

- asigurarea unui nivel superior de performanță pentru infrastructura aferentă obiectivelor din producția, înmagazinarea subterană, transportul și distribuția gazelor naturale;
- creșterea siguranței în exploatare a acestor obiective.

4. Armonizarea legislației secundare din domeniu, în scopul adaptării la cerințele acquis-ului comunitar în perspectiva aderării țării noastre la Uniunea Europeană; în acest sens, în următoarea perioadă, ANRGN va promova următoarele acte normative, în conformitate cu prevederile Documentului Complementar de Poziție privind Capitolul 14 – Energie (CONF-RO 06-04):

- Standarde de performanță pentru serviciile de transport și distribuție a gazelor naturale;
- Regulamentul privind desemnarea furnizorului de ultimă instanță pentru consumatorii conectați la rețeaua de gaze naturale;
- Revizuirea Regulamentului de programare, funcționare și dispecerizare a sistemului național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Decizia ANRGN nr. 52/2001, în vederea includerii problematicii capacității supraaglomerate și a condițiilor pentru furnizarea serviciilor de echilibrare.

5. Realizarea separării legale a activităților de distribuție și furnizare a gazelor naturale, termenul final fiind 01.07.2007.

7. Remarci finale

În concluzie, în vederea realizării obiectivelor menționate anterior, strategia privind piața gazelor naturale pentru perioada următoare, 2005 – 2008 prevede următoarele acțiuni:

- majorarea prețurilor finale reglementate, astfel încât să se asigure o creștere graduală a prețului de valorificare a producției interne cu o medie anuală de 25 USD/1000 mc, începând cu anul 2005, acestea urmând să fie stabilite pe baze concurențiale, fiind influențate doar de cotațiile combustibililor alternativi;
- continuarea procesului de liberalizare a pieței interne a gazelor naturale, conform graficului anexat;
- dezvoltarea concurenței între furnizorii de pe piața internă, prin:

- autorizarea unor agenți economici pentru instalații tehnologice de suprafață aferente activității de producție, necesare înființării și/sau reabilitării unor zăcăminte de gaze naturale, în scopul creșterii cantităților de gaze naturale din producția internă și scăderea dependenței de import;
- acordarea de licențe noilor furnizori care desfășoară tranzacții pe piața angro;
- diversificarea surselor de import a gazelor naturale, ca urmare a interconectării sistemului național de transport din România cu sistemele de transport din țările europene:
  - conductele de transport a gazelor naturale Szeged – Arad, Iași – Ungheni, Turnu Măgurele – Levsky și Siret - Cernăuți;
  - proiectul Nabucco pentru tranzitul gazelor naturale disponibile din zona Mării Caspice și Iran, prin Turcia, Bulgaria, România, Ungaria, având ca punct final Austria (al patrulea coridor de transport al gazelor naturale către Europa).
- dezvoltarea capacităților de înmagazinare subterană a gazelor naturale, astfel încât în 2008 să poată fi depozitată o cantitate de 6 mld. mc;
- stabilirea de către ANRGN a unui prag minim de rentabilitate a investițiilor, ca și condiție de concesiune a serviciului de distribuție a gazelor naturale; astfel se urmărește concesiunea unor zone suficient de mari (din punct de vedere al volumelor vândute) care să asigure recuperarea investițiilor și, în același timp, suportabilitatea prețurilor de către consumatori.

În aceste condiții, se estimează ca, pe termen mediu, numărul localităților în care vor fi dezvoltate sisteme de distribuție a gazelor naturale urmând să crească cu aproximativ 1.500.

Totodată, se preconizează creșterea consumului total de gaze naturale, cu un ritm anual de 1,5%, corelat cu evoluția PIB, în 2008 fiind estimat un consum de circa 19,5 mld. mc.

ANEXE

- *Anexa nr. 1 – Organigrama ANRGN;*
- *Anexa nr. 2 – Organizarea teritorială a grupelor ANRGN de inspecție și control;*
- *Anexa nr. 3 – Evoluția numărului de consumatori eligibili;*
- *Anexa nr. 4 – Evoluția gradului de deschidere a pieței interne de gaze Naturale în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană;*
- *Anexa nr. 5 – Structura pieței interne de gaze naturale;*
- *Anexa nr. 6 – Evoluția prețurilor de furnizare a gazelor naturale în perioada 2000 – ianuarie 2005;*
- *Anexa nr. 7 – Metodologia de stabilire a prețurilor;*
- *Anexa nr. 8 – Structura prețului final reglementat: comparație între sistemul de tarifyare actual și cel viitor;*
- *Anexa nr. 9 – Operatori licențiați de către ANRGN;*
- *Anexa nr.10 – Evoluția numărului de localități în care au fost puse în funcțiune noi sisteme de distribuție a gazelor naturale în perioada 2000 – 2004, precum și efortul investițional aferent;*
- *Anexa nr.11 – Situația distribuțiilor de gaze naturale la nivel național. Prezent și perspectivă până în 2010;*
- *Anexa nr.12 – Previzionarea cererii, producției și importului de gaze naturale în perioada 2004 – 2015;*
- *Anexa nr.13 – Dezvoltarea capacităților de înmagazinare subterană în perioada 1998 – 2010;*
- *Anexa nr.14 – Activități privind cooperarea internațională și integrarea europeană;*
- *Anexa nr.15 – Harta Sistemului Național de Transport al gazelor naturale;*
- *Anexa nr.16 – Tranzitul gazelor naturale pe teritoriul românesc;*
- *Anexa nr.17 – Tranzitul de gaze naturale de la Marea Caspică și Orientul Mijlociu către Europa.*